

Skúsenosť hanby

„Hanbím sa za teba“. Poznámka podobného typu zvykne vyjadrovať dištancovanie sa od konania toho, komu je adresovaná; neraz z toho dôvodu, že to, čo robí ten druhý, nezodpovedá očakávaniam toho, kto uvedené slová vyslovil. Inokedy možno začuť i (výhovné) napomenutie: „Mal by si sa hanbiť!“, ktoré chce nielen vyvolať pocit hanby, ale priviesť k uznaniu omylu v konaní či postojoch. Hanba totiž býva – zvlášť v určitých kultúrach – vnútornou silou, ktorá dokáže úplne zabrzdiť nejaké skutky alebo na druhej strane podnietiť k náprave správania. Nuž a naopak, nehanbiť sa za niekoho či niečo, značí otvorene sa priznať a hlásiť k hodnotám, ktoré reprezentuje.

Pavlovo priznanie sa k evanjeliu

Keď apoštol Pavol v úvodnej časti svojho Listu Rimanom píše: „...ja sa za evanjelium nehanbím“ (Rim 1,16), predstavuje rozhodné vyznanie jadra svojho života a poslania. Evanjelium tvorí preň nosný oblúk všetkého. Stojí za to všimnúť si, v akom kontexte jeho slová zaznievajú.

Pavol píše do komunity, ktorú – na rozdiel od iných, do ktorých adresuje svoje listy – ešte nenavštívil. Pripravuje tak istým spôsobom „pôdu“ na stretnutie s jej členmi, ktorí už uverili v Krista a s ktorými sa chce o svoju skúsenosť viery podeliť i on sám, a tak sa vzájomne obohatiť (porov. Rim 1,11-12). Hneď v prvom riadku listu sa predstavuje ako „služobník Krista Ježiša, povolaný za apoštolu, vybraný hlásať Božie evanjelium“ (1,1). Okamžite tak dáva jasne najavo, že „evanjelium“ ho doslova definuje. Keď potom hovorí o svojej túžbe navštíviť veriacich v Ríme, spomína pripravenosť hlásať im „evanjelium“, pretože ho považuje za najvyšší dar, ktorý im môže odovzdať. Ako píše, ono „je Božou mocou na spásu každému, kto verí“ (Rim 1,16).

Evanjelium – Kristus

Keď sa hovorí o evanjeliu, asi prvé, čo dnešnému človeku príde na um, je niektorý zo štyroch spisov, ktoré sa tým menom označujú. Lenže v čase, keď Pavol adresuje svoj list do hlavného mesta Rímskeho impéria, tie štyri evanjeliá ešte zrejme neboli napísané vo forme ako ich poznáme dnes. Čo teda má apoštol na mysli pod výrazom „evanjelium“? Pre Pavla je

Za evanjelium sa nehanbím

Október: Jubilejná katechéza pre dospelých

evanjeliom celok posolstva o Kristovi, jeho živote, smrti a zmŕtvychvstaní. Zjednodušene by sa dalo doslova povedať, že pre Pavla je evanjeliom osoba Ježiša Krista.

Kríž nezahanbuje

Neochvejne sa k nemu hlási, a to i napriek tomu, že ohlasovanie jeho smrti a zmŕtvychvstania mu spôsobuje v istých kruhoch odmietnutie či výsmech. Stačí si spomenúť na jeho slová v úvodnej časti Prvého listu Korinťanom, kde Pavol vysvetľuje, že Kristus ho poslal hlásať evanjelium o múdrosti kríža, ktorý je však pre mnohých bláznovstvom a pohoršením. Boh si ale vyvolil to, čo je pre svet bláznivé a slabé, aby zahanbil múdrych a mocných (porov. 1Kor 1,18-31). Pavol sa krížom chváli (porov. Gal 6,14), lebo cezeň vedie cesta k životu (porov. 2Kor 13,4). A tak, hoci pre evanjelium znáša utrpenie, nehanbí sa, keďže – ako sám píše – „viem, komu som uveril, a som presvedčený, že má moc zachovať to, čo mi bolo zverené“ (2Tim 1,12).

Nehanbiť sa za evanjelium značí – pozitívne vyjadrené – mať odvahu priznať sa ku Kristovi.

Dnešné výzvy

V niektorých, najmä tých skôr narodených, môže ešte doznievať skúsenosť útlaku minulého režimu a jeho snaha „uzavrieť“ vieru medzi múry chrámu. Dnes už tak výrazne nevystupujú do popredia „formálne prekážky“ prežívania viery, hoci priznať sa k viere môže stále vyvolať reakciu pohŕdavého úsmevu, posmechu či brania na pranier. Nebadane sa však presadzuje „trend“ budovaný (nielen) v médiách, že kľúčové je to, čo možno „vlastniť“, to, čo prináša bezprostredný pôžitok, to, ako to „ja“ cítim. Individualizmus tohto razenia sa usádza v živote viery v zmysle, že vezmem si to, čo sa mi páči, čo mi vyhovuje. Evanjelium v jeho originálnej podobe sa stáva neatraktívne, „zahanbujúce“.

Pozvanie jubilea

Jubilejný rok, ktorým kráčame, ponúka príležitosť „ísť k prameňom“, nanovo obnoviť sviežosť a príťažlivosť evanjelia pre osobný život; lebo ono má čo povedať v nezriedenom stave i dnes. Aby však oslovilo, potrebuje byť „otvorené“. Kniha Písma, ktorá obsahuje i evanjeliá – a skrze ne odкрýva pravdu samotného evanjelia Ježiša Krista – v súčasnosti už asi nechýba

Za evanjelium sa nehanbím

Október: Jubilejná katechéza pre dospelých

v kresťanských rodinách. Len nájsť si čas otvárať pravidelne „napísané“ evanjelium pre poznanie toho, kto je jeho protagonistom: Ježiš. Nájsť si preňho čas... lebo vzťah sa bez darovaného času budovať nedá.

Evanjelium – zrkadlo pravdy o zmyslu života

Priať evanjelium – Krista – potom ponúka zdroj nádeje vo chvíľach zmätku, svetla počas nocí zápasov a hľadania, života uprostred námah a utrpenia. Spomínaný apoštol Pavol to vyjadril v jednom zo svojich listov síce stručne, no výstižne: „Už nežijem ja, ale vo mne žije Kristus“ (Gal 2,20). V miere, v akej sa ku Kristovi a jeho evanjeliu priznám, a teda robím ho aktívnou súčasťou svojho života, budem poznávať pravdu o sebe samom na mieste, kde som; budem nachádzať seba samého. Nehanbiť sa za evanjelium tak v konečnom dôsledku privádza k prijatiu pravdy o sebe; dáva silu kráčať životom s vedomím ukotvenia v Kristovi, ktorý ma svojou smrťou a zmŕtvychvstaním dal všetkému nový zmysel.

Modlitba

Pane, zveril si nám evanjelium života, v ktorom poznávame tvár tvojho Syna, Ježiša Krista, a učíme sa v škole Ducha Svätého kráčať cestou, ktorú nám ono odkrýva. Neopúšťaj nás vo chvíľach, keď nám vernosť evanjeliu prináša nepohodlie, opovrhovanie alebo výsmech. Daj, nech s odvahou verne nesieme ako pútnici nádeje svetlo evanjelia do temných zákutí sveta, v ktorom žijeme; nech sa naše postoje a skutky stávajú čitateľnými i pre tých, ktorí našim slovám nechcú alebo nedokážu rozumieť. Prosíme o to na príhovor Panny Márie, Matky Slova.